



Sosiaalihuollon asiakastietojen käsittelyä koskevat velvoitteet 2021 mennessä

Maarit Rötsä

Esitykseni tänään

- Lakisääteiset voimaantuloajat ja niitä koskevien määräysten voimaantulo
 - Yhteen sosiaalihuollon asiakasrekisteriin siirtyminen
 - Palvelutehtäväluokituksen käyttöönotto ja sitä koskevan määräyksen soveltaminen
 - Käyttöoikeuksien perusteita koskevan määräyksen soveltaminen

”

Laki
sosiaalihuollon
asiakasasiakirjoit
a 254/2015



Tulevat velvoitteet ja määräajat

Yleisiä huomioita

- Laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista tuli voimaan **1.4.2015**
 - Lain soveltamisen piiriin kuuluvat kaikki sosiaalihuollon asiakastietoja käsittelevät henkilöt ja tietojärjestelmät
 - Rajapintapalveluissa lain velvoitteet tulee toteuttaa myös niihin potilastietojärjestelmiin, joissa käsitellään sosiaalihuollon asiakastietoa, kuten
 - Asumispalvelut
 - Kotipalvelut
 - Sosiaalihuollon laitospalvelut jne..
- ts. sosiaalihuoltolain tai sosiaalihuollon erityislakien perusteella annettavat mitkä tahansa palvelut

Nyt esitettävät velvoitteet koskevat kaikkia, riippumatta
Kanta-sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston
liittymisenkehdestä

”

22 § Tietojen
tallentaminen
sosiaalihuollon
henkilörekisteriin

Sosiaalihuollon asiakas- ja ilmoitusrekisteri

22 § Tietojen tallettaminen sosiaalihuollon henkilörekistereihin

”Sosiaalihuollon viranomaisen on talletettava sosiaalihuollon **ilmoitusrekisteriin** yksityisen henkilön palveluntarpeen selvittämiseksi tehdyt ilmoitukset ja pyynnöt sekä niiden käsittelyä koskevat tiedot. Muut asiakasasiakirjat on talletettava sosiaalihuollon **asiakasrekisteriin.**”

Sosiaalihuollon erillisrekisterien oikeusperuste lakkaa lain soveltamisvelvoitteen jälkeen.

Mitä tarkoittaa?

- Uudet rekisterit pitää muodostaa 1.1.2021 mennessä
 - Sosiaalihuollon ilmoitusrekisteri
 - Sosiaalihuollon asiakasrekisteri
 - [Sosiaalihuolto - Asiakirjan rekisteritunnus](#)
- Vanhoja rekisterejä ei saa enää olla 1.1.2021 alkaen, kuten
 - Päihdehuollon rekisteri
 - Lastensuojelun rekisteri
 - Vanhuspalvelujen rekisteri
 - Vammaispalvelujen rekisteri jne..

”

22 § THL antaa
määräykset
palvelutehtävien
luokituksesta

Palvelutehtävälukitus

22 §

”Kaikista henkilörekistereihin talletettavista asiakasasiakirjoista on käytävä ilmi, mihin palvelutehtävään tai palvelutehtäviin se liittyy.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos antaa määräykset sosiaalihuollon palvelutehtävien luokituksesta.”

[Määräys 1/2016: Määräys sosiaalihuollon palvelutehtävien luokituksesta](#)

Varsinainen luokitus: [Sosiaalihuolto – Palvelutehtävä](#)
[Lisää palvelutehtävistä ja niiden käytöstä](#)

22 §

”Sen 22 §:n 1 ja 2 momenttia sovelletaan silloin, kun organisaatio liittyy valtakunnalliseen sosiaalihuollon arkistoon, kuitenkin viimeistään 1 päivästä tammikuuta 2021.”

- ELI:
 - Sosiaalihuollon nykyiset rekisterit on purettava ja muodostettava ilmoitus- ja asiakasrekisteri vuoden 2020 aikana
 - Palvelutehtäväluokitus on otettava käyttöön samaan aikaan
 - Ei enää luovutuksia sosiaalihuollon rekisterien välillä
 - Asiakkaita on informoitava rekisterimuutoksesta

”

23 §
THL antaa
määräykset niistä
perusteista, joiden
mukaisesti
käyttöoikeudet on
määriteltävä

Käyttöoikeudet sosiaalihuollon asiakastietoihin

Laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista 254/2015

23 §

Sähköisesti talletettujen asiakastietojen käyttöoikeudet

Sen lisäksi, mitä asiakastietolain 5 §:n 1 momentissa säädetään, sosiaali- ja terveydenhuollon ammatillisen henkilöstön käyttöoikeudet sähköisesti talletettuihin sosiaalihuollon asiakastietoihin on määriteltävä palvelutehtävittäin ja ottaen huomioon kunkin henkilön tehtävät.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos antaa määräykset niistä perusteista, joiden mukaisesti sosiaalihuollon palvelunantajan on määriteltävä käyttöoikeudet sosiaalihuollon asiakastietoihin.

Määräys käyttöoikeuksien perusteista

- Nykyinen määräys 1/2017 on voimassa mutta uusi määräys 1/2020 on jo julkaistu ja tulee voimaan 1.7.2020.
- Soveltamisohjeesta julkaistaan uusi versio maaliskuun lopulla ja siinä on huomioitu määräykseen 1/2020 tehdyt muutokset.
- Periaatteet käyttöoikeuksien määrittelylle
- Palvelunantajat vastaavat käyttäjäroolien ja käyttöoikeuksien määrittelystä
- [THL Määräys 1/2020: Määräys käyttöoikeuksien perusteista sosiaalihuollon asiakastietoihin](#)
- [Lisää käyttöoikeuksista](#)

23 §

”Sen 23 §:ää sovelletaan silloin, kun organisaatio liittyy valtakunnalliseen sosiaalihuollon arkistoon, kuitenkin viimeistään 1 päivästä tammikuuta 2021.”

- Käyttöoikeudet perustuvat

- Palvelutehtävät
- Sosiaalipalvelut
- Palveluprosessit
- Asiakirjatyytit (= asiakasasiakirjat)

Nämä luokituksia, jotka integroitava asiakastietoja käsitteleviin järjestelmiin

- Kirjaaminen ja työntekijöiden ymmärrys näistä!
- tietojen saatavuus yhdestä rekisterissä näiden perusteella

Palvelunantajan vastuut

- Palvelunantajan on määriteltävä käyttöoikeudet sosiaalihuollon asiakastietoihin kaikille niille työntekijöilleen, joiden työtehtävien hoitaminen edellyttää asiakastietojen käsittelyä.
- Käyttöoikeudet on määriteltävä kullekin työntekijälle siten, että hänellä on pääsy vain niihin asiakasasiakirjoihin, jotka ovat työtehtävien suorittamisessa välttämättömiä.
- Käyttöoikeudet ja niiden hallinta tulee toteuttaa asiakastietoja käsittelevään tietojärjestelmään.



Yhteenvedo lain velvoitteista

- **Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston käyttöönottoaikataulusta riippumatta**
 - Asiakasasiakirjalain velvoitteet kirjaamisesta vuoden 2020 aikana
 - Asiakas- ja ilmoitusrekisteri tulee olla toteutettuna 1.1.2021 mennessä
 - Käyttöoikeusmääräyksen soveltaminen on pakollista 1.1.2021 alkaen
 - Palvelutehtäväluokitusta on pakko käyttää asiakirjojen ryhmittelyssä 1.1.2021 alkaen
- www.thl.fi/sostiedonhallinta
- sotetiedonhallinta@thl.fi